

Salig' er de som fredsommelig vandrer.
Guds barn de kalles. Og meget forandrer
de ved sitt fredfulle liv under ferden
her i en stridende, kjempende verden.

Salig' de er som for rettferds skyld lider.
Lønnen de får når de rettelig strider.
Himlenes rike for evig de eier.
Det alle trengsler og sorger oppveier.

Spottet, forfulgte, baktalte i verden.
Jesus dem priser dog salig' på ferden.
Gled eder! Fryd eder! Lønnen den venter
stor i Guds himmel, når han dere henter.

H. H.

Retningslinjer for den mannlige diakoni.

(Foredrag i Oslo og omegn diakonforening.)

Det synes kanskje rart å tale om retningslinjer i dag, da framtiden ligger i det uvisse, og vi har mer enn nok med å samle oss om det vi har. Men kirken må gjøre sin gjerning hvordan enn tiden er, for gjennom den hører Gud aldri opp med å bygge sitt rike. Dette rike forandrer aldri karakter, og Gud fører det fram under alle forhold. Derfor må kirken holde sitt arbeid gående så lenge det er dag. Dette gjelder selvfølgelig først og fremst forkynnelsen, men det gjelder også den annen store hovedoppgave kirken har gjennom *diakonien*. De onde og harde tider skal anspore, ja oppmuntre. For kirken er framtiden alltid full av håp, fordi den er under Guds løfter.

Selv om da retningslinjer alltid på sett og vis peker inn i framtiden, så har vi likevel full åndelig rett til å tenke på dem og tale om dem også i dag. Også i vårt arbeid. Vi må tenke både på dagen og framtiden. Det blir desto mer naturlig, som framtiden alltid er forankret i notiden. Tenker vi på retningslinjene, så vil det si at framtidens linje alltid må ha sitt faste utgangspunkt. En linje tenker vi oss jo alltid bare med et utgangspunkt. Derfor kan vi ikke komme uten-

om utgangspunktet når vi taler om retningslinjene. I virkeligheten har endog retningslinjen i diakonien *to* tydelige utgangspunkter: Det ene finner vi i *Skriften*, og det andre i *oss selv*.

Etter *Skriften* er og må derfor også diakonien alltid vedbli å være en gjerning som bæres av *Kristi kjærlighet*. Diakoni er filantropi og humanitet, men filantropi og humanitet er ikke diakoni. I denne kjensgjerning må vi ha vårt faste stade når vi taler om retningslinjer i vårt arbeid. Fra samme øyeblikk vi rokkes i denne forståelse av diakonien, glir selve grunnlaget for all sann diakoni vekk. Det er nødvendig å minne om dette inntil det kjedsommelige. Og det er ikke nok bare å vite det teoretisk, men vi må ta konsekvensen av det i vårt praktiske diakonarbeid. Dertil kommer, at i det ytre er det jo ofte meget liten forskjell på filantropi og diakoni, og i det moderne samfunnsliv må filantropen og diakonen ofte arbeide side om side på samme arbeidsplass.

Her kan retningslinjene aldri bli klare nok, for erfaringen og historien viser at der hvor retningslinjene mister sitt utgangspunkt i *Skriften*, der forflates og uthules tjenesten. Den blir en karikatur av det den skulde være og bruker med urette diakoniens skjønne navn om seg selv.

Dernest må utgangspunktet i *oss selv* være rett, om linjene framover skal bli det. Det vil si, at vi i dag og hver dag framover stadig må besinne oss på diakontjenesten som en *kallstjeneste*. Selvfølgelig forutsetter også diakonien yrket. Når en mann går inn for en bestemt gjerning og dyktiggjør seg for den, ja kanskje går inn for en oppgave av offisiell og samfunnsmessig art, så kan han jo med rette tale om sitt yrke. Men det er dog bare i sekundær betydning. Primært er hans tjeneste i alle tilfeller en *kallstjeneste*. Og med de krav diakonien stiller til sin mann har han nettopp i sin kallsbevissthet den støtte og styrke han trenger for å kunne gjøre sin gjerning med glede. Den gjerning som gjøres under sukk og klage blir ingen til gagn. Og først da ser han sin oppgave rett og kjenner sitt ansvar for Gud. Men da vet han også at han er trofast som kalte ham, han skal og gjøre det. Derfor er han tross alt frimodig og sterk.

Etter at vi med disse ord har forankret retningslinjene i Skriften og kallsbevisstheten, vil vi nærmere prøve å finne fram til selve retningslinjene.

Som det første skal da nevnes at diakonien i dagene framover aldri må komme bort fra sin egentlige oppgave. Uttrykt med dette kjente ord er den satt til å ivareta *Jesu henders embete*. Det greske verbum diakonein, som vi oversetter med «å tjene» inneslutter i seg den mer utvidede betydning «å tjene ved bordene», «yte en tjeneste», «oppvarte». Hermed er diakonien karakterisert, og den har altså fra begynnelsen betegnet en håndens tjeneste; ved siden av Ordets tjeneste i menigheten. Selv om Ordets tjeneste av selvforståelige grunner alltid må være det primære, så vil ikke det si at håndens tjeneste betegner en ringere tjeneste i og for seg, en tjeneste av lavere grad. Det er for øvrig mange som mener at de sju menn i Ap. gj. kap. 6 er den felles rot både for de senere egentlige diakoner og for presbyterne (de eldste). Både Ordets og håndens tjenere ble utvalgt og kalt etter som enhver hadde nådegavene til det og etter den ånd og visdom som bodde i dem.

I skriftet «De apostoliske konstitusjoner» leser vi om de krav som stilles til de første diakoner: «Diakonene må lære å tjene de svake som arbeidere hos hvem en ikke har noe å klandre. Hver og en må lære å passe sin egen oppgave og skjøtte den alvorlig og endrektig, da de kjenner diakoniens lønn. De må være utrettelige i å tjene de trengende, slik som vår Herre Jesus Kristus ikke kom for å la seg tjene, men for å tjene og gi sitt liv som løsepenge for mange. Så bør også de gjøre. Og, om det trengs, at livet må ofres for en bror, skal de ikke tvile. De skal se nøye etter å dra omsorg for alle som behøver det. Og angående alle nødstilte skal de sende innberetning til biskopen, for de skal være hans sjel og forstand, sin biskop lydige i alt som en far og lærer. De skal være biskopens øre og øye, munn og hjerte og sjel, så at biskopen ikke behøver bekymre seg om de mange ting, men bare om de viktigste.»

Skarpt henvist til bare å øve håndens gjerning vet vi at de første diakoner ikke var. Vi finner jo iblant dem Stefanus

og Filip, som kalles evangelisten. Men dette forandrer intet ved selve diakoniens hovedkarakter.

Det er således ingen grunn til å vike fra den opprinnelige bibelske linje. Det må også bli vår linje i framtiden. Og mon ikke hermed også tilfredsstilles en trang, som alltid vil være til stede i menigheten? Det muntlige vitnesbyrd har som regel sine utøvere. Oftere skorter det på hjelp der hvor håndens tjeneste trengs. Nettopp den tiden vi lever i og ser inn i ligger på mange måter den tid Wichern og Fliedner levde i. Det var jo i årene etter Napoleonskrigene, i juli- og februar-revolusjonens år, en tid med stor sosial og religiøs nød. Det var jo denne nød som vakte ansvarskjenslen hos Wichern: Vil ikke folket komme til kirken, må kirken komme til folket, og betegnende nok var det som et redningsarbeid den mannlige diakoni så satte inn. Wichern så diakonien ikke som et enkelt hjelpemiddel i sin og kirkens kamp, men som et ledd i en større sammenheng. *Indre misjon* ble Wicherns bannermerke, og ut herfra kom den mannlige diakoni helt fra begynnelsen av til å gå fram på en bred folkekirkelig front. Denne linje mener jeg også vi må vedbli å følge. Visst har den mannlige diakoni mange og store oppgaver innenfor enkeltmenigheten, men den mer omfattende, folkekirkelige karakter svarer helt ut til den mannlige diakonis egenart og særpreg. Det er da også denne linje vi har fulgt her hos oss inntil denne dag, og som jeg altså tror vi bør vedbli å følge. Tar vi for oss listen over Broderforbundets medlemmer, får vi et godt inntrykk av den bredkirkelige front som den mannlige diakoni går fram på her hos oss. Det stiller diakonene overfor mange oppgaver og legger beslag på de forskjelligste nådegaver. Det stiller selvfølgelig store krav, men gjør også hele bildet rikt og nyansert. Det er i virkeligheten en meget verdifull ting at diakonene kan finne anvendelse så mange steder, og det vitner om at den utdannelse de har fått ikke kan være så dårlig. Selv om den selvfølgelig kunde være bedre, så er den likevel i pakt med livet selv. Og det er det vesentlige.

Ut fra dette synspunkt blir det da naturlig å søke diakonattet innarbeidet i kirken som et av dens legale organer. Ut

fra det som før er sagt kan vi komme både med Bibelens og livets rett og be om det. Vi ber ikke om det for vår egen skyld, f. eks. av forfengelighetsomsyn, men for kirkens skyld. Vi tror virkelig at kirken trenger diakonene, som diakonien i det hele, vi tror at vi kan tilføre kirken noe verdifullt, og det på en bedre måte ved offisielt av kirken selv å bli anerkjent som et organisk ledd av dens eget liv, et ledd som den har ansvar for helt ut gjennom sine egne organer. Som det no er, beror det hele mer på det private initiativ, selv om det jo er innen kirkens ramme, og på dens grunn.

Hvordan denne innarbeidelse i kirken nærmere skal skje med omsyn til detaljene får inntil videre stå hen. Det er jo mye som må avklares først. Vi er imidlertid oppmerksom på at det utvalg som arbeider med disse ting og former sitt lovforslag slik at mulighetene for nærmere drøftelse av spørsmålene som her melder seg stilles åpne. Jeg nevner også at den liturgiske nemnd som var i arbeid før krigen, påtenkte å ta inn i sitt forslag diakonvigselse som eget punkt i alterboka.

I mellomtiden får vi da fortsette etter den linje vi hittil har fulgt: å søke den mannlige diakoni innarbeidet i enkeltmenigheten. Det er da her i første hånd å tenke på diakoner som klokkere og menighetsdiakoner. Atskillig er jo alt oppnådd her, men enda mer kan uten tvil oppnås. Vi har også lov til å si, at ganske mye var her i emning da krigen brøt ut. Foreløpig har det vært mer stille, men vi får håpe det kan tas opp igjen når forholdene legges til rette. Uten tvil har den nye klokkelov betydd atskillig her.

La meg imidlertid understreke noe her. Det gjelder arbeidet i menigheten som alt arbeid ellers, at de rette menn kommer på rette plassen. Selv de beste intensjoner kan forpurre hvis dette hensyn forsømmes, ja det kan gjøre skade for år framover.

I forbindelse med dette spesielle menighetsarbeid har jeg tenkt atskillig over spørsmålet om en spesialisering i diakonutdannelsen — det er jo et spørsmål som har vært oppe tidligere. Hvis det virkelig kan oppnås å arbeide den mannlige diakoni inn i kirkeorganisasjonen, så kan jeg godt tenke meg nødvendigheten av en egen menighetslinje i diakonutdannel-

sen. Spesialisering synes å være litt av en nødvendighet i vår tid, selv om selvfølgelig atskillige argumenter kan kjøres opp imot.

I et hvert tilfelle, enten vi tenker på forholdene til kirken slik som de er no, eller slik som vi gjerne ønsket dem, så er det nødvendig for den mannlige diakoni og for den enkelte diakon å følge en strengt kirkelig linje. Det sier seg selv at bare slik kan vi vinne den sympati og tillit som er nødvendig for et nærmere samarbeid. Denne linje følger vi ved en prinsipiell tilslutning til vår kirkes tro og bekjennelse. Det er etter mitt syn av overmåte stor betydning at våre opptagelsesbetingelser er såvidt klare som de er på dette punkt, og kravene både ved prøveopptagelsen og vigselen så pass sterke og avgjorte. Selvfølgelig kan en ikke hindre at en og annen svikter, men det betyr ikke så mye, hvis bare den mannlige diakoni som helhet, slik som den representeres gjennom Diakonhjemmet og Broderforbundet, holder klare linjer og derfor står sterkt i den kirkelige opinion. Men her til er det nødvendig også med en praktisk tilslutning. Diakonene må finne sin plass i rekkene. Den enkelte menighet må få klart for seg at den har diakoner i sin midte, må kunne stole på dem og ikke forgjeves vende seg til dem når den på en eller annen måte trenger hjelp. Diakonene må hver etter sin nådegave være med i menighetsarbeidet. Det er mangfoldig, så det er oppgaver for alle der.

Jeg viser her til et foredrag av diakon Hodne om diakonenes fritid, tatt inn i Medlemsblad 4/5 1942.

Når en tenker på retningslinjer, kommer jo så mangt for en, men vi får samle oss om noen hovedlinjer.

Da vil jeg nevne et par ting til. Vi savner ofte den ønskelige kontakt med det vi kaller kristenfolket ut over landet, og vi har ofte spurt oss selv hva årsaken dertil kan være. Jeg mener det må bli en bevisst oppgave for oss alle å få denne kontakt i stand. Det er ikke tvil om at her har det gått den bakvendte vegen. En kan nok si at diakonien i det hele har en nokså tilbaketrengt plass i vårt kristenfolks bevissthet, men særlig gjelder nok det den mannlige diakoni. Når en leser de gamle årsberetninger og årganger av Hilsen får

en inntrykk av en meget bedre tilslutning ute fra folket. Jeg tror det er nødvendig med større aktivitet fra vår side her. Jeg nevner bare reisevirksomhet og litterær virksomhet, det siste vesentlig gjennom pressen. Akkurat no er det jo litt vanskelig med begge disse to ting, men når vi taler om retningslinjer, må vi ikke tape det av sikte for framtiden. Erfaringene hittil viser iallfall at vi ad disse veier får spre kunnskap og derved vekke interesse for vår sak. Disse mulighetene må vi utnytte helt. Dette gjelder Diakonhjemmet som den mannlige diakonis ansvarshavende, for å bruke et aktuelt uttrykk, men det gjelder også hver eneste diakon på arbeidsplassen. Gjennom sitt arbeid, først og fremst, ved sin ferd mellom mennesker som i ham møter det kristelige og moralske alvor som de har rett til å møte. Ved å gå sammen med kristenflokken på sitt sted i menighetsliv og foreningsliv. Ved dette inntrykk av trygg kristentro og bevisst diakon-sinn som han formår å spre omkring seg. Enhver diakon må kjenne seg medansvarlig og vite, som jeg så ofte har sagt, at han selv er med å vinne den mannlige diakoni enten nye venner, eller nye motstandere. Jeg vil ikke her la være å nevne, at det måtte kunne gjøres noe mer ut av Hilsen. Alle andre organisasjoner pleier å regne sine blad som sine beste emissærer og slår stadig med sine tingers hjelp et slag for sin sak. Når vi har pekt på den aktive innsats som kreves av hver enkelt diakon, skulde det være en oppgave her. Søke å få Hilsen utbredt i sådanne kretser som hitinntil har stått vår sak mer fjernt. Uten diakonenes hjelp kan ikke her gjøres noe, men de skulde også virkelig være de første til å gi hjelpen.

I forbindelse med dette siste nevner jeg så til slutt ønskeligheten av et virkelig diakoniorgan. Altså et blad som ikke bare skulde behandle den mannlige diakoni, men diakonien i det hele. I «Hjelp», som redigertes av prestene Halvorsen, Bomhoff og Godal, hadde vi en gang et sådant blad. Imidlertid gikk jo ikke det lenge, tiden var vel ikke moden. Men no trenger vi virkelig et sådant blad. Det trengs i høg grad kunnskap og orientering omkring diakonien, og derfor tror jeg vi ikke skal slippe den tanken. Muligens i forbindelse

med et diakoniforbund av de parter som på forhånd er interessert i saken.

Et sådant forbund var også i virkeligheten på trappene da krigen kom. Selv om begynnelsen var tenkt ganske enkel, så var det dog et skritt i den riktige retningen, og så får vi håpe at saken tas opp igjen når forholdene igjen legges til rette. Og da i forbindelse med et virkelig samlende organ for diakoni.

Som før nevnt har jeg bare kunnet peke på noen hovedlinjer. Og det er iallfall mer enn tilstrekkelig til å vise oss at her er oppgaver nok framover. Det gjelder bare at alle er med. Det nytter ikke å si: Ja, her er oppgaver for Diakonhjemmet, eller: ja, her får Broderforbundet ta fatt. Nei: her får hver enkelt ta fatt. Først og fremst i sitt personlige liv og sin egen diakongjerning, idet enhver kjenner sitt eget ansvar som kristen og som diakon.

I 2 Kor. 3, 2 leser vi: I er Kristi brev, tilblitt ved vår tjeneste, innskrevet, ikke med blekk, men med den levende Guds Ånd, ikke på stentavler, men på hjertets kjødtavler.

Th. Norseth.

En kallsgjerning.

Alle som søker seg inn som elev ved Diakonhjemmet får tilsendt følgende «redegjørelse».

Diakontjenesten er en kallstjeneste. Diakongjerningen må altså aldri syke hen til å bli bare et yrke, for det vil bety diakoniens død. Diakonhjemmet gir derfor ikke bare en levebrødsutdanning, men en dyktiggjørelse, så en kan gjøre best mulig fyldest for seg i den gjerning en er kalt til. At diakongjerningen samtidig også er et yrke, som krever bestemte kvalifikasjoner, er en annen sak. Likeledes er det en selvfølgelig ting at arbeideren er sin lønn verd. Men gjerningen må i alle høve ha kallets lysning over seg. Denne kallskarakter framgår tydelig av selve ordet diakoni, som betyr *tjeneste*. En diakon er en *tjener*.

Da no tjenesten har sine røtter i og sin livssammenheng med evangeliet, må også tjenestens utøver ha sine livsrøtter der. Derfor står det også i våre opptakingsbetingelser at